

Titel: Pilati Livs- og Levnets-Beskrivelse fra hans første Ungdom op, indtil han blev Dommere. Med hosføiet Register eller Catalogus paa adskillige rare Sager, som ved offentlig Auction bleve bortsolgte, deels efter Pilati, deels efter Herodes Død i Jerusalem. Beskrevet af en Gallilæer, og til Trykken befordret af en spansk Munk, og af Spansk igien paa Dansk oversat af F*****. [F.C. Scheffer]

Citation: "Pilati Livs- og Levnets-Beskrivelse fra hans første Ungdom op, indtil han blev Dommere. Med hosføiet Register eller Catalogus paa adskillige rare Sager, som ved offentlig Auction bleve bortsolgte, deels efter Pilati, deels efter Herodes Død i Jerusalem. Beskrevet af en Gallilæer, og til Trykken befordret af en spansk Munk, og af Spansk igien paa Dansk oversat af F*****. [F.C. Scheffer]", i *Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16*, J.R. Thiele, 1771, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_016-shoot-workid1_016_005.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorpha samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Pilati

Livs- og Levnets-Beskrivelse fra hans første Ungdom op, indtil han blev Dommere.

Med hosføiet

Register eller Catalogus

paa adskillige rare Sager,

som ved offentlig Auction bleve bortsolgte, deels efter Pilati, deels efter Herodes Død i Jerusalem.

Beskrevet af en Gallilæer, og til Trykken befordret af en spansk Munk,

og af Spansk igien paa Dansk oversat

af

F*****

Kiøbenhavn 1771.

Trykt hos Joh. R. Thiele, boende i Peder Huitfeldts-Stræde, og findes sammesteds tilkiøbs.

2

3

Fortale

af den spanske Oversætter

Det er og bliver altid en rosværdig Sag, at bevare Forfædrenes Bedrifter til Eftertidens Erindring. Det nærværende og næst foregaaende Seculi merkværdige Mænds Historier bliver og ere med største Nøiagtighed optegnede. De Ældgamles Historier derimod ere meget dunkle og til Deels aldeles forglemte.

Det vil vel derfor ikke ganske være curieuse Læsere ubehageligt, her at see en Mands Historie, som har levet

4

for næsten 1600 Aar siden, helst saadan en Mand, som i den Theologiske Historie har megen Indflydelse, nemlig, den i vor Passions-Historie faa navnkundige Pilatus. Jeg har fundet den i et græsk Manuskript i et Kloster i Audalusien, og har jeg oversat den Ord til andet i det Spanske Sprog, deels for at redde dette rare Manuskript fra Undergang, deels for at gjøre mine Landsmænd en Tieneste med denne ubekiente Efterretning. Autors Navn stod ei paa Manuskriptet, men allene det Ord Gallilæer.

Jeg leverer Ord til andet, hvad jeg har fundet i Manuskriptet, og har ei mere Deel deri, end Oversættelsen. Skrevet i Madrid d, i5October 1605.

af Oversætteren

Sebastian dell Ferdinand Gonzala.

5

Pilati Liv- og Levnets-Historie.

Denne Pontius Pilatus er fød Aar efter Verdens Skabelse 3943, i det Jødiske Gebet af middelmaadige ringe Forældre. Han blev i sin Ungdom skikket til Grækenland, og holt til Studeringer, hvori han gjorde nogenledes god Fremgang, besynderlig i de Romerske Love. Efter sin Tilbagekomst til Rom, blev han offentlig Lærere i en Skole; men da han got forstod ar smigre, blev han under Augusti Regiering i der Aar 3961 efter Verdens Skabelse, udnævnt til Censor Morum.

6

I dette Embede vidste han got at snoe sig, og ved at hykle for de Store, og tage Penge af de Mindre, tillagde han sig lov» lig store Midler. Uagtet han selv var et uretfærdigt Menneske, forfulgte han dog mesterligen alle Dem han hadede, under Retfærfærdigheds Skin og Maske; thi han kunde selv got skiule Skalken, og ved sin Kund» stab i Lovkyndigheden fordreiede alle Ting for de mindre Indsigtsfulde. Endelig da Han nogen Tid havde værer Gensor Morum, blev han Aar efter Christi Fødsel 32 Landsherre. I dette Embede var det han spillede sin største Rulle ved den Uskyldigstes Dom.

Man maa vide, at omendskiønt Jøderne den Gang vare under de Romeres Aag, saa havde de dog mange Venner til Hove, og ved Penge kunde udvirke store Ting, det var derfor ingen Under, at de kunde bevæge Pilatum til at fælde den Uskyldigste; thi Judas fik kun af den ypperste Præst 30 Sølv Penge for at forraade ham, men Pilatus derimod fik 300 Centner for at dømme ham.

Ellers skal Hoved-Aarsagen til Pilati Opkomst have været denne: At han engang blev udnævnt til Dommere i en Sag, som

7

angik Kejserinden Livia, da han for at føie og fornøie hende, skal have dømt en Uskyldig til at miste al sin Ret og Frihed. For denne uretfærdige Gierning blev han ophøiet til Romersk Ridder, og siden en Tidlang conserverede sig i Naade derved, at han mesterlig vidste at vende Kaaben efter Veiret, og at hykle for dem som vare i Naade ved det Keiserlige Hof.

Men som Uretfærdighed gjerne tageren lumpen Ende, saa gik det og med denne Uretfærdige; thi under Skin af det Almindeliges Nytte, gjorde han engang det Forslag, at den halve Deel af det Romerske Folk skulle miste sin Borger-Rettighed. Aarsagen til dette Forslag var denne, at han derved kunde berige sig selv, naar de havde mist sin Rettighed; thi Da kunde enhver kiøbe sig Borger-Ret og Friheder, og af de Penge derfor blevne givne, fik han tillige sin Andeel.

Dette Forslag, omendskiønt det var grundet paa idel Egennytte, og i Fald det havde faaet Fremgang, havde aldeles declineret det Romerske Folk, var det dog belagt med saa mange glimrende Argumenter og Skingrunde, at det nær havde faaet Frem-

8

gang, hvis ikke en paa samme Tid levende Tribunus Plebis, med en grundig Igiendrivelse, havde beviset dets skadelige Følger, og lagt tydelig for Dagen dets Egennytte.

Herved tabte den falske Pilatus sin formeente Anseelse, og ei allene blev forhat af Folket, men og ved det Keiserlige Hof anseet for en egennyttig Hykler.

Det er bekient, at han ved den Uskyldigstes Dom, blev en Ven af Herodes, og siden den Dag spillede disse under Dækket, og ved fælles Overlæg øg Hielp udrettede mange hemmelige Stræger, til den Romerske Regierings Skade øg Folkets Fornærmelse. Endelig da hans Stræger mere og mere bleve aabenbare, blev han afsat fra sin Bestilling og Værdighed, og som Uretfærdigheden krævede Himmels Døm, fik han at finde at det er haart at stampe imod Braaden, og blev han belagt med saadan en Tære Sygdom, at han spyttede Stykker efter andet op af sin Lunge, indtil han endelig døde. Saaledes bliver Uretfærdigheds Ende. ,

Give alle Pilati og falske Dommere, maatte faae den samme Skiebne; men des-

9

værre! de uddøe neppe mens Verden staaer, og der gives alt for mange af dem, som toe sine med Uretfærdighed smittede Hænder, naar de have dømt og fordømt den Uskyldige, enten af Interesse, Misundelse eller Had.

Efter hans Død blev han begravet i Jerusalem, og satte Een følgende Gravskrift over ham:

Hic Jacet Pontius ille Pilatus, pauperis é Parentibus

natus.

Adulatione & Arte elatus, vela vertit secundum

Flatus,

Judicio & morte innocentis, Muneribusque

Judaicæ gentis,

Impietas ejus emergit, qvam nec Aqva nec

Ignis abstergis;

Ablue Manus Adulator! Cæli Terræ? & omnium Sator,

Te luere faciet æterno, Amico cum Herode in

Inferno.

Oversat:

Her ligger Pontius Pilatus, som var fød af fattige Forældre, ved Hyklerie og List kom han i Veiret, og vendede altid Kaaben efter Vinden. Ved den

10

Uskyldiges Død, og de derfor bekom« ne Foræring af det Jødiske Folk, vises hans Uretfærdighed, som hverken Ild eller Vand kan udslette. Tvæt kun dine Hænder Hyklere, Himmelens og Jordens Fader skal nok komme dig til at betale i Evighed, tilligemed din Ven Herodes, i Helvede.

Register eller Catalogus

paa adskillige rare Sager , som ved offentlig Aucion bleve bortsolgte, dels efter Pilati, dels efter Herodis Død, i Jerusalem.

1 En Journal, hvori Pilatus har optegner alle de Stikpenge han har faaet for uretfærdige Domme, og hvori tillige fin« des antegnet, at han den 3 Aprilis 34 Aar efter Christi Fødsel, om Mørgeuden Klok. 8. ved den ypperste Præst Caiphas Tienere, blev tilsent 300 Centner, for at dømme dem til Velgefal.

2 Det Kruus Herodes og Pilatus drak af den Dag de bleve Venner med en Skue-Penge i Laaget.

3 Den Haanddug Pilatus tørrede sine Hænder paa, og det Porcelains Fad han toede

11

sig. i, ganske ubeskadiget, tilligemed den Sæbekugle han brugte , som har den Egenstab, at den aldrig kan forbruges.

4 Den Pung Caiphas skikkede Pilatus Pengene i, virket af Silke med 12 Rum i, men beskadiget paa Laasen, saa den aldrig kan lukkes til.

5 En Tandbørste, giort af de Haar man har plukket af Nebucadnezar, da han gik paa 4 Been.

6 Det Speil Ester speilede sig i den Dag hun skulle gaae ind til Ahasverus, lider beskadiget paa Rammen.

? Det Fad Johannes den Døberes Hoved laae paa da der var afhugget, af Kobber, med en messing Hank i.

8 Den Feltseng, hvorpaa Holophernes laae da Judit afhuggede hans Hoved, hvorpaa er en Blodplet som aldrig kan aftoes.

9 Der Zitar Keiser Nero spillede paa i sine Dage, mangler 2 Strenge.

10 En af Samsons Haarlokker, som Da lisa afklippede, sort af Coleur, men noget æt af Mider.

11 En rund Paryk giort af Samsons Haar, som havde tilhørt en af Philistemes Øver-

12

ster, men blev ham frataget i et Feltslag, og til Afmindelse var ophængt i Jerusa» lems Tempel, hvorfra en Levit hemmelig havde udtaget den, og foræret den til Pontius Pilatus, som gemeenlig brugte den naar han reiste nogen Steds om Sommeren.

12 En Trense med Capsun, som Bileam havde paa sin Aseninde den Gang hun taledede, af hvid Skind med Duster, hvoraf 2 mangler.

13 Dronning Wasti Erme-Kaabe, garneret med Brabanske Kniplinger, efter nyeste Facon.

14 Bersabeæ Brystbillede, tegnet efter Originalen, som viser at hun har haft en en Lykke-Vorte paa Den venstre Kind.

15 Uriæ Liig-Svøb optaget 3 Dage efter hans Begravelse.

16 Dalilæ Natbord, Dækket i Stykker revet.

17 Herodes Tobakspibe, Hovedet af Merstum, saa stort at det rummer et fierding Pund Tobak.

13

18 Keiser Calligulæ Lommekniv, med hvid Elfenbeens Skaft, Odden afbrækket.

19 den Dolk hvormed Brutus stak Julius Cæsar, noget forrustet.

20 En Stege-Pande, hvori Rut bagede Fleske-Pandekage til Boas, paa tre Fødder, den ene Fod er krum.

21 De Israelitiske Dommeres Portraiter, alle i Messing Ramme, paa de 2 ere Coleurerne forandrede.

22 Den ypperste Præstes Caiphas Portrait i fuld Corpus, ved Siden af hannem er malet en Hare og et Horn.

23 Den Syriske Konges Senacheribs Nei» Støvler, af Engelsk-Læder med stive Kraver.

24 Troldqvindens i Endors Laterna Magica, eller Hexe-Lygte, igiennem hvilken hun præsenterede Samuels Billede for Saul, tilligemed et stort Lagen, hvorpå« hun præsenterede Schatten an der Wand, med 33 diverse Stykker til at præsenteremere adskillige Forestillinger.

14

25 Den tydske Lucretiæ Billede med en Rift i. 26 Julii Cæsaris Pennekniv, hvormed man kan skiære 2 Penne paa engang 27 Tolv Par sølvskafte Knive, som have tilhørt den rige Mand, tilligemed en Bord-Serviet, som han havde for sig den sidste Dag han spisede.

29 Den Samaritanste Qvindes Vand-Krukke, Hanken afslaget, og i Skeden paasat en sølv Hank, saa snæver at man ikke kan faae Haanden ind i den.

29 Den Strikke Judas hengte sig i, som er gaaet i Arv i Familien 200 Aar, men siden er kommet i fremmede Hænder.

30 En høiskygget Hat som Noah brugte første Gang han bad Fadder.

31 Den Tobaks-Daase Caiphas tog sin en Pris Contenance af, naar han sad i Raadet, med lit spansk Tobak i.

52 Et Collegium Juridicum, skrevet af den store Lærere Gamaliel, hvori det fornemste

15

Kapitel er om Arve-Retten, i fransk Bind, 3 Ark i 4to. Manuskript.

33 Aarons Brøstspende med Bømiske Steene indfattet i Sølv.

34 En Krukke fuld af nedsaltet Manna, at bruge som Asia.

35 Den Cananæiske Qvindes Underskiørt, af blaat Filt, med en høi Skoe under.

36 Udskrift af et Kierligheds-Brev, som Por tiphars Hustrue tilskrev Joseph, da hun vilde forføre ham til Ukydskhed.

37 En Flaske Sminke-Vand, som Bersabea brugte at toe sig med hver Gang hun gik hen til Kong David, Flasken er skabt som en Aux de Lavande Flaske.

38 Trende store Fortænder af de Hunde som slikkede Lazarus, temmelig Ormædte.

Alle disse ovenstaaende Sager bleve solgte paa en Auction i Jerusalem, men saasom ingen Liebhabere indfant sig, bleve de solgte for halv Værd, og opkiøbte af Joderne, som siden Jerusalems Forstørring skal

have bragt dem hist og her omkring i Verden, hvor den meste Deel igien til høie Priser skal være kjøbt af Christne. Ja, Pilati Journal, som findes under No. 1 skal allene være betalt med 800 Dukater, uagtet den efter første Kiøb paa Auctionen, blev solgt for 4 Shestertier.

Jeg gad gjerne vide, om ei er eller ander Stykke af disse Rariteter kan forefindes hos de som ere Elskere af Antiquiteter. — De Roman-Katolske, som kan fremvise saa mange Reliqver kunde maaske eie nogle af disse med.